ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3719 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ՅՈՒՆԻՍ 1884 — Ն. Տ. 8 ՅՈՒԼԻՍ

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Եռամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 3 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանձնումն առողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ.
Երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար ղրաս սակարկութիւն կը լինի

ԱՄԱՐԱՆ

ԼՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱՁ — ՀԱՆԱՊԱՀԱԶՐԵՆԱՑ — 40 ՓԱՐԱՁ

ՊԱՅՄԱՆ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութիւնէն
Լրա[illegible] տակ կամ որ եւ իցէ զրութի [illegible]ին պիտի ուղղուի
Կ. Պոլի [illegible]ը, Շարդ Զարչարը
Թիւ 37 [illegible]ը։
Ձան[illegible]ած Նամակ չընդունուիր։
Չապաւած Նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չենք արուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿԻՐԱԿՈՒՆ 26 ՅՈՒՆԻՍ

ԻՍԼԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Կայսերական հրամանաւ՝ Իսլիմիայի կառավարիչ Պ. Նաչոնաչոֆ՝ Արեւելեան Ռումելիի կուսակալութեան խորհրդական անուանեցաւ։

Վեհ. Սուլթանը կայսերական պալատականաց յէլիսա փաշայի լծակցին Շեֆիգաթի պատուանշանին Բ. և Տօքթ. Հոֆմանի լծակցին նոյն պատուանշանին Գ. կարգը շնորհեց։

Ն. Կ. Վեհափառութիւնն Գ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց Բ. Դրան դիւանատան տնօրէն Շեֆիկ էֆէնտիի։

Այսօր Ռամազանի 15 ը լինելով, Մարգարէին խրէտպէ-ներէֆի տօնն է։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին մեծ հանդիսիւ թոփ-դափուի հնչեցեալ պալատը գնաց Մարգարէին վերաբերուն այցելութիւն տալու, որ յիշեալ պալատան պարտէզն յատուկ շէնքի մը մէջ պահուած է, ուր բարեպաշտ իսլամք ուխտի կ'երթան։ Այս առթիւ կառավարական պաշտօնատունք այսօր գոց կը մնան։

Մայրաքաղաքիս անգլիական և ռուսական դեսպանք Գոթուրի խնդրոյն նկատմամբ նոր ձեռնարկներ ըրին արտաքին գործոց նախարարութեան քով և պահանջեցին որ Թուրքոյ-Պարսկական սահմանագծումը գծելու համար հարկ եղած Օսմ. պատուիրակները նշանակուին։

Անգլիա և Ռուսիա, այս խնդրոյ նկատմամբ առ Բ. Դուռն մատուցեալ իրենց վերջին համիմատ ծանուցագրին մէջ, յիշեցնելէ յետոյ թէ առ ի չգոյէ ճիշդ և որոշ սահմանագիծոյ, մերթ ընդ մերթ խռովութիւնք կը ծագին յիշեալ գաւառին մէջ, հետեւեալ առաջարկներն ըրած են. 1. Օսմ. և Պարսկական զօրքերն ետ քաշուին վէճի ներքեւ գտնուող հողն. 2. սահմանագիծը մը գծուի աշխարհացոյց քարտէսին վրայ. 3. Օսմ. և Պարսկական կառավարութիւնք բացորոշապէս յայտնեն իրենց անձնական պահանջումներն, որպէս զի Անգլիա և Ռուսիա կարենան իրենց միջնորդութիւնն աղդուապէս առաջարկել։ Համիմատ առաջարկներ եղան նաեւ Պարսից կառավարութեան։

Իսթէրն էքսբրէս կը կարծէ գիտնալ թէ Օսմ. ոստիկանութեան մէջ ծառայող անգլիացի երեք սպայից պայմանագրերը պիտի նորոգուին։

Օսմ. ընդհ. պարտուց վարչական խորհրդոյ մէջ անգլիացի արժէտեարց պատուիրակ Պ. Բայեար, որ Պրուսա ուղեւորած էր մետաքսի արտադրութեան վրայ քննութիւն մ'ընելու համար, կիրակի օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Թէրճէմանի Հագիգաթ կ'իմանայ թէ պատժական նախադատաստանի անդամ Պարոնիկեան Մելքոն էֆէնտի վերաքննութեան ատենին անդամ անուանած է։

Անգլիական լրագիրք նախարարական տագնապ մը կը գուշակեն փարաւոններու երկրին մէջ։ Տէյլի Թելէկրաֆի խօսքին նայելով, նախարարապետ Նուպար փաշա Աւէքսանդրիա ուղեւորեր է, և այս ուղեւորութիւն այնպէս կը մեկնուի թէ նախարարապետն որոշած է հրաժարիլ իւր պաշտօնէն։ Այս անգամ՝ եւս իւր հրաժարման առիթ եղած լինել կը կարծուին այն արգելքներն, որոց ամեն վայրկեան կը բաղխի բրիտանական գործակատարաց կողմէ։

Նախարարաց խորհուրդը, կիրակի աւուր սովորական նստին մէջ, ի մէջ այլոց, հավալէներու խնդրոյն զբաղեցաւ։ Հավալէ ունեցողներուն կողմէ Վեհ. Սուլթանին մատուցեալ վերջին աղերսագրերը խորհրդակցութեանց նիւթ եղան և ելմտական նախարարութեան ծախուց հատարակալ իպրահիմ պէյ այս նստին հրաւիրուելով, ինչ ինչ բացատրութիւններ տուաւ հավալէներու խնդրոյն վրայ։

Մոնիթէօրի տեղեկութեանց նայելով, դեռ որ և է վերջնական որոշում չէ տրուած, թէեւ խորհրդակցութիւնք մինչեւ իրիկուան 11ը տեւեր են։ Կը կարծուի թէ խնդիրը նախարարաց խորհրդոյ վաղուան նստին մէջ լուծում պիտի ստանայ։

Առողջապահական խորհուրդն հետեւեալ շրջաբերականը ղրկեց քարանթինայի իշխանութեանց.

«Առողջապահական խորհրդոյ որոշմամբ, ցորչափ քոլերան տեւէ Թուլոնի և Մարսիլիոյ մէջ, մայրաքաղաքս եկող կամ Սև ծով գնացող բոլոր շոգենաւք միմիայն Դարդանէլի (Զանգ-գալէ) քարանթինայի կայարանէն անցագիր պիտի ստանան։ Նեղուցներուն բոլոր միւս քարանթինայի կայարանները, Բենքէոյ, Լաբսէքի, Կէլիպոլու պաշտօնէ դադրած են։

Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովոյ վերջին նիստերէն միոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Լորտ Ֆիթ-Մորիս հարցման մը պատասխանելով՝ ըսաւ թէ Անգլ. կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը դրամ խնդրած է Մատակասքար կղզին պաշարելու և Թամաթավ, Մայունկա, Վոնմար և այլ նաւահանգիստներ միայուն կերպիւ գրաւելու համար։ Լորտ Ֆիթ-Մորիս կրկնեց ինչ որ արդէն երկիցս ըսած էր ներկայ նստաշրջանին մէջ, այն է՝ թէ Անգլիա խնամով կը հսկէ անգլիական հպատակաց շահերուն վրայ և թէ հատուցմանց խնդիրները թշնամութեանց դադրելէն յետոյ պիտի կարգադրուին։

Ցայսմանէ սակայն թէ Ֆրանսական կառավարութիւնն իրաւ դրամ խնդրած էր Երեսփ. ժողովէն, Մատակասքարի քանի մը կէտերը դրաւելու համար, և արդէն այս մասին հարկ եղած տեղեկագիրը պատրաստուած լինելով, խնդիրն ի մօտոյ վիճաբանութեան պիտի ենթարկի ներկայ նստաշրջանին մէջ։

Բեգրսպուրկէն կը գրեն Բոլոնիի կողմէն թէ Ռուսիոյ աւետարանական ընկերութեան գլուխ Պ. Բաչքոֆ 15 օրէն Ռուսիոյ երկրէն դուրս ելնելու հրաման ստացեր է, որովհետեւ չէ ուզեր խոստանալ թէ իւր կրօնական գաղափարները ծաւալելէ պիտի հրաժարի։ Պ. Բաչքոֆ հաւանաբար Լոնտրա պիտի երթայ։ Նոյնպէս Ռուսիոյ հողն արտաքսեցաւ Բորֆ կոմսն որ ընկերութեան գործերը կը վարեր Պ. Բաչքոֆի հետ։ Աւետարանական ընկերութիւնը լուծուեցաւ և իւր կէրպնօրէայ առեւորդան Բէրն անուն լրագրին հրատարակութիւնն ալ արգիլուեցաւ կառավարական հրամանաւ։

Լիզպոնի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Բրազիլի գանձատան քաղաքաց մէջ անկարգութիւնք ծագած են Երեսփ. ժողովոյ ընտրութեանց առթիւ և մէկ այր ու երկու կին սպաննուեր են։ Ոստիկանութիւնը միջամտելով, պարտաւորուեր է զէնք գործածել և քանի մը մարդիկ վիրաւորեր է։ Մատերա քաղաքին մէջ կռիւն աւելի ծանր եղած է ընդ մէջ հանրապետականաց և միապետականաց։ Մեռեալք և վիրաւորք կան։

Այս տարի դրեթէ ամեն սահմանադրական երկիրներու մէջ ընտրութիւնք մարդկային բազմաթիւ կենաց կորստեան պատճառ եղան։

Լորտերու խորհրդարանին յունիս 2ի նստին մէջ Լորտ Բարինս ծանոյց թէ ընտրական բարենորոգմանց ծրագրին դէմ պիտի խօսի երկրորդ ընթերցման պահուն, բարեփոխութիւն մը ներկայելով, ծանուցանող թէ Լորտերու ժողովն, ընտրական իրաւանց ընդարձակման վերաբերեալ լաւ քննուած և կատարեալ ծրագրի մը հաւանութիւն տալու տրամադիր լինելով հանդերձ, արդարութիւն չ'համարիր իւր հաւանութիւնը տալ այնպիսի ծրագրի մը՝ որ ընտրական շրջանակաց վերակազմութիւնը չ'պարունակեր, կամ կատարեալ ծրագրի մը մէկ մասը միայն լինելու սահմանուած է։

Այս տարի Եղդայի տօնավաճառը գնացող անձանց թիւը 10 հազարի հասած և 60,000 ոսկւոյ ալ առեւտուր եղած է։

Բիոսէն եկած մանաւոր նամակներ կը ծանուցանեն թէ, Բիոսի հազարապետն սպաննուեր է կղզեցի յոյնի մը կողմէ։

Մահմուտէի ընկերութեան խորհուրդ Դասթէմունի շոգենաւին վրայ նոր լուր մը չկայ։ Ինչպէս մայրաքաղաքէս Շերէֆ—Բէսան շոգենաւը, նոյնպէս ալ Կիրիտէն Մէճիտիէ մարտանաւը զրկուած է յիշեալ շոգենաւն ազատելու համար։

Թարիդ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ոստիկանութիւնը նախընթաց գիշեր Բերայի մէջ Բիբի կոչուած մարդու մը տունը կոխելով, թուրք կին մը գտեր է։

Փիլիպէի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Արեւելեան Ռումելիի կաւրիէլ փաշա Փիլիպէ հասնելով՝ յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտեր է ժողովրդեան ամեն դասերէն, հիւպատոսք մինչեւ երկաթուղոյ կայարանը դիմաւորեր են զայն, և գիշերը լուսավառութիւն եղեր է։

Սամոս կղզւոյ վարչական խորհուրդն 100 ոսկի նպաստ կապեր է մայրաքաղաքիս յունական հիւանդանոցներուն, և այս տարեկանն ալ զրկեր է։

Թէրճէմանը Հագիգաթի կը ծանուցանէ թէ Սպարապետութեան դրան հիւանդանոցի վիրաբոյժներէն մին Թրիատութեան նոր գործիք մը հնարեր է, որով 4–5 երկվայրկենի մէջ կարելի է եղեր իսլամ տղէկ մը թրիատել։ Յիշեալ գործիքը բժշկական վարժարանի մէջ քննուելով, օգտակար ճանչուեր է։

Այս աւուր Թուրքերէն լրագիրք մեծ դողեստիւք կը խօսին վախճանեալ դերասանուհի օրիորդ Մարի Նուարդի վրայ, և անոր տարաժամ մահուան վրայ կը ցաւին։

Թուրքերէն լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Հալեպցի 60 տարեկան քրիստոնեայ քահանայ մը, հայր եաքոբ անուն, իսլամական կրօնքն ընդուներ է իւր ընտանեաց հետ։ Այս նորահաւատն, որ աստուածաբանութեան հմուտ է եղեր, այս օրերս մայրաքաղաքս գալով՝ սկսեր է քարոզել մեծ մզկիթներու մէջ, ուր հաւատացելոց խուռն բազմութիւն կը դիմէ անոր քարոզները մտիկ ընելու համար։

Երէկի թղթաբերով մեր ստացած եւրոպական լրագրաց մէջ հետեւեալ հեռագրերը կը գտնենք։

Լէմպերկ 1 յուլիս. — Վարշաւիայէն կը ծանուցուի թէ Զարն օգոստոս ամսոյ սկիզբը Վարշաւիա կ'սպասուի ստուգապէս։

Կասթէյն 1 յուլիս. — Ուիլհելմ կայսրն յուլիս 15 ին ատ կ'ըսպասուի։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնն ու Աւստրիոյ կայսրը պիտի տեսակցին Սալցպուրկի կամ Իշլի մէջ։

Հռոմ 2 յուլիս. — Հանրային առողջութիւնը դոհացուցիչ է բովանդակ Իտալիոյ մէջ։

Ֆանֆուլլա լրագիրը կը հաստատէ թէ Ս. Պապը պրոնչիթէ հիւանդացած է, և անցեալ դիշեր պահ մը շունչը բռնուեր է։

Լա-Հէյ 3 յուլիս. — Վիլհելմին իշխանուհւոյն խնամակալութիւնը կարգադրող օրինաց ծրագրին ի մօտոյ պիտի քննուի Հոլանդայի Երեսփ. ժողովոյ առջև։ Լիմա թագուհին խնամակալ պիտի լինի ապակցութեամբ խորհրդականաց։

Վիէննա 3 յուլիս. — Դեսպանական ակմբոց մէջ կը խօսուի թէ տերութիւնք պիտի առաջարկեն Սերպօ-Պուլղարական վէճը կարգադրել, խորհուրդ տալով Սերպիոյ, որ Պրէկովան Պուլղարիոյ թողու ի փոխարէն որոշեալ գումարի մը։

Վարշաւիա 3 յուլիս. — Բոլոնիոյ կառավարիչ կուրքօ զօրավարն երէկ Բեգրսպուրկէն հրաման ստացաւ իւր պաշտօնն իւր խորհրդական Պ. Քրիւանէրի յանձնելու համար։ Կուրքօ զօրավարն իսկոյն հնազանդեցաւ և իրիկունն օտար երկիր ուղեւորեցաւ։

Հռոմ 3 յուլիս. — Կաթոլիկ կուսակցութեանց մէջ կը հաւատան թէ հաւանական է որ Ս. Պապը Պելճիոյ կղերականաց յաղթութենէն կրած տպաւորութեան ներքև արտօնութիւն տայ Իտալիոյ կղերականաց, որպէս զի այսուհետև մասնակցին քաղաքական ընտրութեանց։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Թուլոն 7 յուլիս.

Այսօր 7 մարդիկ մեռան քոլերայէն։

Մարսիլիա 7 յուլիս.

Այսօր 8 մարդիկ մեռան քոլերայէն։

Հռոմ, 7 յուլիս.

Սալուսի մէջ, որ Թուրինէն հինգ հազարամէթր հեռի կը գտնուի, երեք մարդ եւ Վէրոնայի մէջ մէկ մարդ մեռան քոլերայէն։

Սոֆիա 7 յուլիս.

Ազգային ժողովը վաղուան յաջորդ օրը բանալ որոշուած է։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Կարինէն ի Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կարնոյ բանտարկելոց աղատութեան շնորհին համար, Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի տօնին օրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցուեր և գոհաբանական աղօթք կարդացուեր է վասն անգին կենաց Վեհ. Սուլթանին, Մեծ-եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշային, Օսմանեան նախարարաց և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Նոյնպէս Տփղիսէն Ամեն. Մակար Սրբազան հեռագրած է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն թէ ինք Պոսարապիա իւր առաջնորդական աթոռը կ'ուղեւորի օդափոխութեան պատճառաւ։

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, ազգահամարի խնդիրը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբը գումարուելով, որոշեց տեղեկագիր մը մատուցանել խառն ժողովոյ, որ վաղը պիտի գումարի։

Ահաւասիկ Ցնտես. խորհրդոյ վերջին նստի որոշումներն՝ որք մեզ տրուած են ի հրատարակութիւն։

1. Որոշեց Բերայի նորաշէն Ազգ. թատրոնին շինութեան հաշուոց քննութեան ձեռնարկել, և երկու արբեալի ճարտարապետաց հետ ընկերակցութեամբ տեղական քննութիւն մը կատարել ի Բերա։

2. Գաւառաշէջմէի եկեղեցւոյ սընտուկին եկամական տագնապալից վիճակն իւր հոգածութեան նիւթ ընելով, ծախուց ճիւղին մէջ ինչ ինչ խնայողութիւններ կատարեց, և եկամտի նոր աղբիւրներ գոյացնելու նպատակաւ հաւանեցաւ եկեղեցւոյ սեպհական մէկ գետնին վրայ երկու տուներ կառուցանելու համար հանգանակութիւն մը արտօնել, և շինութեան ու հանգանակութեան գործերն յատուկ մասնախմբի մը յանձնել։

3. Քաղ. ժողովոյ յանձնարարութեան համեմատ մասնախումբ մը կազմեց՝ Գնալը կղզւոյ եկեղեցւոյն պարտուց բարձման համար արտօնեալ հանգանակութիւնը կատարելու համար։

4. Որոշեց հետզհետէ ձեռք առնուլ այն ազգային դրամներն՝ որք այս ու այն անձանց քով կը գտնուին իրենց նպատակին ծառայեցնելու համար, և եթէ դժկամակողներ գտնուին. ազգու միջոցներու դիմել։

5. Գաւառական մոգոնիա և գանձէր անուն տուրքերէն անվճար մընացած կեդր. սնտուկի մեծագումար պահանջքը ձեռք անցնելու համար՝ որոշեց վերջին անգամ մ'ալ հրաւիրել գաւառներն և թաղերն իրենց պարտքն կարգադրելու, և եթէ անհոգ գտնուողներ լինին, ազգու միջոցներ ձեռք առնուլ։

Ուրիշ քանի մը կտակային հաշուական և ազգային սեպհական կալուածոց տպահովութեան խընդիրներով զբաղեցաւ։

. . . Խմբագրապետ Տէր,

Ձեր պատուական թերթին անցեալ ուրբաթ աւուր թուոյն մէջ Հայրենիք լրագրէն առնելով կը ծանուցանէիք թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն Բ. Ե. ստորագրութեամբ հրատարակեալ յայտարարութեան մը հեղինակն ի ձեռն կրօն. ժողովոյ պատժել տալ սպառնացած լլայ։ Հայրենիքի այս յայտարարութիւնն սխալ է. ահա իրողութիւնն։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրամանը բաւ ինձ, որպէս զի կրօն. Պատ. ժողովոյ հաղորդեմ իւր բերանացի հետեւեալ յայտարարութիւնն՝ թէ «Շատ ուրախ եմ որ կրօն. ժողովն ի նկատի առնելով Լոյս զաւեշտաթերթին ինչ ինչ հրատարակութիւններն ընդդէմ բարձրատիճան եկեղեցականաց ոմանց պատուոյն՝ գովելի նախանձախնդրութեամբ որոշումներ տուած է արգելուլ այսուհետեւ այս տեսակ անպատշաճ հրատարակութիւններն և այս մասին պաշտօնապէս ազդարարութիւն ըրած է Լուսոյ խմբագիր-Տնօրէնին, որոշում՝ որուն ես ալ կատարելապէս համամիտ եմ, բայց արդարութեան դէմ է կարծեմ միակողմանի որոշում տալ. արդեօք ուրիշ խմբագիրներ ալ կոչուած են յատեան կրօն. ժողովոյ ի պատասխանատուութիւն մեզ դէմ եղած հրատարակութեանց, մանաւանդ Բ. Ե. ստորագրութեամբ ժամանակէ մ'ի վեր շրջաբերուած յայտարարութեան հեղինակն գտնելու ջանք ըրած է կրօն. ժողովն, որպէս զի արդարութիւնս երեւան ելլելով գայթակղեալ մտքերն բուժուին»։

Կրօն. ժողովն ցաւօք լսեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր յայտարարութիւնն և որոշեց խառն ժողովով տնօրինել պարտ ու պատշաճն, եթէ Ն. Սրբազնութիւնն խառն ժողովոյ յանձնարարէ այս խնդիրն։

Հաճեցէք, . . . խմբագրապետ Տէր, Ձեր պատուական թերթին մէջ երկտող հրատարակել՝ ընդունելով յարգանքներս։

Մնամ աղօթարար
Յակոբ Վրդ. Աշոտ Փոխական
25 յունիս 1884
Օրթաքէոյ

ԱԶԴ

Մեծ. Տօք. Թամամշէֆ որ մինչև այժմ Ռուսաց հիւանդանոցը և թէփէ պաշի թաղը հիւանդներու կը նայէր, ամառը Մեծ կղզի Օթէլ Ռաքօմօ տեղափոխուելով շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, կամուրջի մօտ անուանի Ծանրի դեղատունը կէս օրէն մինչև երեք ժամ (ալաֆրանկա) հիւանդները կ'ընդունի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

—o—

ՆԱԲՈԼԷՈՆԻ ԵՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Նաբոլէոնեան գերդաստանին մէջ ծագած հետաքրքրաշարժ վէճերուն վրայ լրագիր կարդացողները մերթ ընդ մերթ տեղեկութիւններ ստացած են։ Այս ընտանեկան վէճը վերջին օրերս նշանաւոր երեւոյթ մ'առած է։ Նաբոլէոն Առաջնոյ եղբայր Վէսֆֆալիոյ թագաւոր Ժերոմ Նաբոլէոնի որդի՝ իշխան Ժերոմ Նաբոլէոն հրապարակաւ բաժնուեցաւ իւր զաւկէն՝ Վիքթոր Նաբոլէոն քսաներկու տարեկան իշխանէն, որ որոշած է ընդհատել այնպիսի յարաբերութիւն և բնակցութիւն մը, որ մինչև կը բերէր իւր Նաբոլէոնեան դատին։ Երբ Վիքթոր իշխանը մեկնեցաւ ծնողական բնակարանէն և իրեն յատուկ բնակարան մը վարձեց Փարիզի մէջ, բարեկամք և թշնամիք ամեն տեսակ կարծիքներ յայտնեցին։ Մաս մը կ'ըսէր թէ հայր և որդի գժտեալ են։ Իրաւէկ ան ձինք կը պատասխանէին թէ գրժտութիւն չկայ։ Անոնք որ կ'ուզէին պարսաւել Նաբոլէոն իշխանի ընթացքը, կ'ըսէին թէ իւր զաւկին տարին 300 ոսկի միայն յատկացուցած էր։ Միւս կողմէն ալ կը ծանուցուէր թէ Վիքթոր իշխանը տարին 40,000 ֆրանքի եկամուտ մը ստացած է խորհրդաւոր աղբիւրէ մը։ Երբ այս յանկարծագէպ հարստութեան աղբիւրն հարցուէր, իւր բարեկամք քանի մը պատասխաններ մանգամայն կուտային։ Ոմանք կ'ըսէին թէ Շամբանեի երեւելի դիներվաճառ մը, որ ջերմ պոնապարթեան եղած և այդ հաւատքով մեռած էր, տարեկան 40 հազար ֆրանքի եկամուտ մը կտակած էր Վիքթոր իշխանին։ Ուրիշներ կ'ըսէին թէ եկամուտը կապողն է Վիքթոր իշխանին մօր-

եղբայրն, Իտալիոյ Ումպերթոյ թագաւորը։ Չէ, այնպէս չէ. Լօժէնի կայսրուհին կուտայ այդ գումարն, որպէս զի Նաբոլ[illegible]ն չառաւիղը կարո[illegible]ի։ Բայց այնո[illegible]ին խումբ մը [illegible]ուստ և չե[illegible]ռեսփոխանն[illegible]նակութիւն [illegible]թած են դրամագ[illegible]տոկոսն է 40,000 ֆրանքը։ [illegible]պէս, ի՛նչ ենթադրութիւն ալ լիներ, Պ. Տը Բասանեաք ապահովապէս կը հերքէր, և կ'ուրախանար որ երիտասարդ իշխանն հեռացած էր իւր հօր բնակարանին մէջ տիրող վնասաբեր ազդեցութիւններէն։

Ինչպէս գիտեն ընթերցողք, Պ. Բասանեաք չերմ Պոնաբարթեան երեսփոխան և հրապարակագիր մ'է։ Ուստի, քիչ մը բացատրութիւն հարկաւոր է իշխան Նաբոլեոնի դէմ սնուցած ատելութիւնը պարզելու համար։ Իշխան Նաբոլեոն ազատամիտ է։ Թէև միապետական դատի մը ներկայացուցիչ, կ'ըսէ թէ կայսրութիւնը ժողովրդային կրնայ լինել։ Կը պնդէ թէ կայսրութիւնը պէտք է ժողովրդային քուէով վերահաստատուի, և ինքզինք զերծ կը ցուցնէ կաթոլիկ մոլեռանդութենէ, որ յատկանիշն [illegible] տանին։ Կ'ըսուի թէ կայսրութեան ու կաթոլիկութեան դատերը տարբեր են։ Վերջապէս, եթէ օր մը կայսրութիւնը վերահաստատուի Ֆրանսայի մէջ, Նաբոլեոն իշխանին տեսութեամբ հանրավարական–ժողովրդական կայսրութիւն մը պէտք է լինի այն։

Բնականաբար այս տեսութիւնք անհաճոյ են Պոնաբարթեանց մեծ մասին, որք իբրեւ ճշմարտապէս միապետական, միանգամայն կատաղի անդրլեռնականներ են, և հակառակ են ո՛չ միայն Հանրապետական կառավարութեան ձեւոյն, այլ նաեւ այն ազատամիտ ոգւոյն, որով կը վարին Հանրապետականք։

Արդ, այս ծայրայեղ Պոնաբարթեանք յայտնապէս գժտեալ էին Պոնաբարթեան կուսակցութեան գլխաւոր ներկայացուցչին հետ, յորմէ հետէ մեռաւ Նաբոլեոն Գ-ի միակ որդին։ Ասոնք յայտնապէս մերժեցին Նաբոլեոն իշխանն իբրեւ անարժան իրենց գլուխ հանդիսանալու, և անոր դեռատի որդին ժառանգ հրատարակեցին Նաբոլեոնեան դատին ու դահին։ Բայց որովհետեւ Վիքթոր իշխանն իւր հօր տունը կ'ապրէր, և անոր տրուած դրամովը կ'ապրէր, բնականապէս ենթակայ էր իւր հօր ուղղակի ազդեցութեան։ Երիտասարդը այս կախակայեալ դիրքէն ազատելու և անկախ թեկնածու մը ընելու համար, յանկարծ իմացուեցաւ թէ անծանօթ ազրիւրէ մը տարին 40,000 ֆրանք եկամուտ կապուած է նմա։ Հետեւապէս, այլեւս իւր հօր տուած դրամին պէտք չունենալով, Վիքթոր իշխանը բաժանեցաւ իւր հօրմէն, և անկախօրէն ապրիլ սկսաւ։ Ասոնք ծագումն առնուր հօր և զաւակին վէճը։

Վերջերս այս վէճն ա՛նպիսի հանդամանք մ'առաւ, որ Նաբոլեոն իշխանն այլեւս չէր կրնար լռութիւն պահել։ Պոնաբարթեան մասնախումբը չնորհաւորեցին Վիքթոր իշխանն անկախութիւն ձեռք բերած լինելուն համար, և թեպետ իւր հայրն հրաւիրեց իւր զաւակը մերժել այս յարգանքները, տղան մշտիկ չըրաւ իւր հօր խրատուց, և ընդունեց Պոնաբարթեանց չնորհաւորութիւններն։ Հետեւապէս, Նաբոլեոն իշխանն իւր բեռչ անուն լրագրին և Ֆիկարոյին մէջ հրատարակեց իւր զաւակին քանի մը դաղտնի նամակները, ցոյց տալու համար թէ ինչ տղայն բռնաբարած էր իւր որդիական պարտքերն ու պատուոյ խոստումն, և ապստամբած էր իւր հօր դէմ։ Ասոնք հօր մը կողմէ որդւոյն դէմ ըսուելիք թեթեւ խօսքեր չեն որ և է կարգի ընտանիքի մը մէջ, և ամենէն աւելի անվայել են երբ կուռող անձինք գլխաւոր ներկայացուցիչներն են գերդաստանի մը, որ մեծ երկրի մը վրայ իշխան էր երբեմն, և նորէն իշխելու յաւակնութիւնն ունի։ Թեպետ ո՛չ մէկու կարծիքը պիտի բաւական Նաբոլեոն իշխանի վրայ՝ այս նամակներն հրատարակելուն համար, տարակոյս չկայ թէ իւր տղուն դէմ ըրած ամբաստանութիւնները ճշմարտութիւն են, ինչ որ ալ ըսուի ի պաշտպանութիւն Վիքթոր իշխանին։ Յարոյս սկիզբն, երբ «Ժերոմիսթ»ներու և «Վիքթորիսթ»ներու միջև խղումը ծանրակշիռ երեւոյթ մը կ'ստանար, Վիքթոր իշխանը նամակ մը գրեց առ Պ. տը Բասանեաք, զոր իւր հայրը բացատրութեան կարօտ համարեց։ Վիքթոր իշխանը կատարեալապէս յանձնառու եղաւ, և Մ'ոնքուլիէրի մէջ տեսակցելով իւր հօր հետ, «ամենանկեղծ բացատրութիւններ» տրուաւ։ Ահա այն ատեն, յունվ. 27ին Վիքթոր իշխանը գրեց իւր հօր ուղղեալ նամակ, զոր այժմ իւր հայրն հրատարակութեան տուած է, և որ սա խօսքը կը պարունակէր. «Պատուոյ խօսքս կուտամ ձեզ թէ իմ ընթացքս ձեզ նկատմամբ միշտ անկեղծ և հաւատարմական պիտի լինի, և թէ ես ո՛չ մէկ քաղաքական գործ մը պիտի ընեմ, առանց ձեզ հետ համաձայնելու»։ Հայրն, ուրախանալով այսպիսի կատարեալ հնազանդութեան մը համար, պատասխանեց որպէս կրնար սպասուիլ։ Ընդունեց իւր զաւակին հաւաստիքն, և խոստացաւ «դաղտնի» պահել այդ նամակը։

Բայց չորս ամիսներ անցան։ «Վիքթորիսթ»ներու մեքենայութիւններն հետզհետէ յանդուգն կերպարանք մ'առին, և Վիքթոր իշխանն սկըսաւ առանձին ազրիւր, որ այնչափ գայթակղութիւն պատճառեց, և հակընդդէմ բացատրութեանց առիթ տուաւ, և այնքան դրդռութիւն յառաջ բերաւ Պոնաբարթեանց գործօն դասուն սակաւաթիւ անդամոց մէջ։ Բայց և այնպէս, տակաւին յայտնի կռիւ չէր ծագած, և Վիքթոր իշխանը կ'ուզեր որ այնքարհ այնպէս համոզուեր թէ ինք լոկ անհատական և անձնական պատճառներով բնակարանէ մը ուրիշ բնակարան մը կ'երթար։ Բայց թէ հայրն ի՞նչ տեսութեամբ կը նայի գործին վրայ, ինք որ Գլուխն է Պոնաբարթեանց Ցան, այժմ յայտնի կ'երեւի հրատարակեալ երրորդ նամակէն։ Այս նամակն ուղղեալ է առ Պ. Ժօլիպօա, Պոնաբարթեան երեսփոխան մը, և կը պատմէ տեսակցութիւն մը, որ տեղի ունեցած է յիշեալ անձին և Նաբոլեոն իշխանին միջև, որ ուզած էր տեսակցիլ Պ. Ժօլիպօայի հետ, մանաւանդ իւր տղուն խորհրդաւոր եկամտին վրայ բացատրութիւն ստանալու համար։ Պ. Ժօլիպօա գնաց տեսակցեցաւ վրնտացեալ հօր հետ, ամեն յարգանք ցուցուց նմա, բայց յայտնեց թէ յիշեալ եկամտին աղբիւրին վրայ տեղեկութիւն չկրնար տալ, որովհետեւ գաղտնի պահելու խօսք տուած է։ Յայնժամ Նաբոլեոն իշխանը գրեց առ Պ. Ժօլիպօա այն նամակն, որով կը յայտարարէ թէ իւր որդւոյն ընթացքն այնչափ հակառակ է քաղաքավարութեան, որչափ որդիական պարտաւորութեան, և թէ Լօժէնի կայսրուհին ալ իրեն (Նաբոլեոն իշխանին) հետ համամիտ է այս նկատմամբ։ — բաւական ծանրակշիռ յայտարարութիւն մը Վիքթոր իշխանին դէմ։ Վիքթոր իշխանն իւր հօր այս նամակին դէմ նամակ մը հրատարակեց, յորում մեծադղորդ բանիւք ինքզինք ժառանգ կը հռչակէ առաջին և երրորդ Նաբոլեոններու, և յառաջադոյն իւր տուած խոստումը չպահելուն իբրև պատճառ կը յիշէ այն պայմանաց չգործադրութիւն, որովք տուած էր այդ խոստումը։ Վիքթոր իշխանին նամակէն կ'երեւի թէ ինք որոշած է վերջնապէս դատուիլ այնպիսի հօրմէ մը, որ «կը վտանգէ» իւր դատն։

Անկախ թերթ մը, որ Նաբոլեոնեանց ի նպաստ կամ ընդդէմ որ և է ակնառութիւն չունի, այս դէպքերուն վրայ խօսելով, կ'ըսէ.

«Այն պատմութիւնը, զոր աշխարհի առջև հանել արժան դատած է Նաբոլեոն իշխանը՝ պաշտպանելու համար իւր իրաւունքներն իբրև հայր և իբրև պետ Պոնաբարթեան գերդաստանին, այս պատմութիւնը, կ'ըսենք, շատ լոյս չտար Վիքթոր իշխանին եկամտի աղբիւրին վրայ, և միայն սա կը ցուցնէ թէ Շամբանեի գաւառին հարուստ մէկ գինեգործին կողմէ կտակ մը լինելուն պատմութիւնն իշխանն ինք յերիւրեր է։ Ճշմարտութիւնը սա լինել կը թուի թէ Պոնաբարթեանց խումբ մը համախորհուրդ ստորագրած է այս տարեկան գումարը, Վիքթոր իշխանն ազատելու համար իւր հօր ազդեցութենէն, որպէս զի իրենց կուսակցութեան անկախ գլուխ մը կարենայ լինել, և հետեւապէս, այդ կուսակցութեան գլխաւոր անդամոց խորհրդին համեմատ շարժի, փոխանակ իւր հօր հրամանաց համեմատ գործելու։ Իշխան Ժերոմ Նաբոլեոն միշտ ինքզինքն մ'եղած է Բասանեաքի, Ժօլիպօայի պէս հակահանրապետական ծայրայեղ Պոնաբարթեանց համար։ Անոր տարօրինակ խառնուրդը Նաբոլեոնեան և անդրառամկալարական գաղափարաց, անոր ինքնահաւանութիւնն։ և կուսակցութեան մարդոց գլուխներուն կարեւորութիւն բնաւ չտալը, այս ամեն պատճառներ մէկ տեղ գալով՝ Նաբոլեոն իշխանն անհամաձայնելի ըրած են Նաբոլեոնեան կուսակցութեան մէկ մեծ և ազդեցիկ մասին հետ, թէև ինքզինքն ունի իրեն հետեւող «Ժերոմիսթ» կուսակցութիւն մը։ «Վիքթորիսթ»ներ այնչափ խորամանկութեամբ չարժեցան որ յաջողեցան տղայն հօրմէն բաժնել։ Յետ այսորիկ ասոնք ունին երեւելի գլուխ մը, միութեան կէտ մը ատ և անդ ցրուեալ Պոնաբարթեանց համար։ Բայց ինչ գնով այս յաջողութիւն ձեռք բերուեցաւ, և այս յայտնութիւնք ո՞րպիսի նոր շփոթութեանց մէջ խորասուզած են թէ՛ կուսակցութիւններն և թէ՛ իշխաններն։ — Հայր մը, որ ինքզինք անկարող կ'զգայ ի կարգ բերելու իւր որդին, և կը հարկադրի հրատարակել իւր որդւոյն նամակները զոր ինք իսկ «դաղտնի» պահել խոստացած էր. որդի մը, որ պատուոյ խօսք մը կուտայ և յետոյ կը բռնաբարէ զայն. կուսակցութեան մը առաջնորդներ, որք իրենց գլուխներն իրարու դէմ կը յարուցանեն և անհաշտ ատելութիւն կը սերմանեն ասոնց մէջ, — միթէ ասկէ աւելի անյուսալի վիճակ մը կրնայ երեւակայուիլ կուսակցութեան մը համար, որ տակաւին Ֆրանսացւոց հաւատարմութեան և հպատակային յարգանաց վրայ իրաւունք ունենալ կը կարծէ։ Կարելի է որ տակաւին վերջին բառը չենք լսած Պոնաբարթեան կուսակցութեան վրայ։ Դէպքերը կրնան վանդել Հանրապետութիւնն, և յայնժամ պատասխ պիտի դանուին խումբ մը անխիղճ մարդիկ, որք պիտի փութան յառաջ մղել թէ՛ կայսերական գերդաստանին և թէ՛ իրենց շահն, և հրաւէր պիտի կարդան Ֆրանսական ժողովրդեան բոլոր այն զգացմանց, զորս Պ. Տը Բասանեաք տակաւին բաւական զօրաւոր կը համարի օր մը Հանրապետութիւնը կործանելու և կայսրութիւնն հաստատելու համար։ Զենք գիտեր թէ Պոնաբարթեան կուսակցութիւնն ո՞րչափ յոյս կրնար ունենալ յաջողութեան, եթէ տեղի չունենար այն տգեղ գժտութիւնն ընդ մէջ հօր և որդւոյ։ Բայց այդ կուսակցութեան բաղդն անշուշտ բաւարար չէ վերջին աւուրց անախորժ յայտնութեամբը։ Ֆրանսայի մէջ, ինչպէս նաեւ ուրիշ տեղեր, ուրոր զգայուն և պատուաւոր մարդիկ դեռ մեծամասնութիւն կը կազմեն, չպիտի ուզեն կռուիլ հօր մը դրօշին ներքեւ, որ չկրնար զըսպել իւր տղայն, կամ երիտասարդ իշխանի մը դրօշին ներքեւ, որ իւր պատուոյ խօսքը կուտայ յուսկիար ամսոյ մէջ, և կը բռնաբարէ մայիս ամսոյ մէջ։»

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿ

—o—

Պատուական բարեկամ Պ. Արշակունի.

Մայիսի 9ին և 10ին՝ լցնատարած Ռուսիոյ եղեռնական թելը՝ դիշեր ու ցերեկ անհանգիստ կը հնչեր բարեհաչակ Ներսիսի պատուական անունը։ Արեւելքէն դէպի արեւմուտք, հարաւէն մինչ ի խորս հիւսիսի հեռագրերը կարկուտի նման կը տեղային, որովք Լուսաւորչայ հարազատ զաւակները անպատմելի ուրախութեամբ ու ցնծութեամբ միմեանց կ'աւետէին ընդհանուր ազգի սերը գրաւող Ներսէսի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրուածին բերկրառիթ լուրը։ Իսկ յետ քանի աւուրց, հետզհետէ հասնելով ամենուրեք Մշակի աւետաբեր թերթերը և Արձագանքի 19 և 20դ համարները, որոց մէջ ամփոփուած էին Էջմիածնի ժողովքի գործողութեան մանրամասնութիւնքը, նոյնպէս և Կ. Պոլսոյ կրօն. ժողովի և Ազգ. Վարչութեան կողմէն առ Հայազգային ժողովը Ս. Էջմիածնի ծայրագոյն Պատրիարք և Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց։ իսկ երբ ի 24ն յունիս 1878 թ. ռուսական զօրաց գլխաւոր բանակատեղէն, Զաթալճայէն նամակով մը շնորհաւորեցի Սրբազան Հօր տօնախմբութիւնը, չէի սխալած, որ ի մէջ այլոց դրուատեալ բառիցս արտասանեցի թէ նա՝ իւր անուանակցին Մեծին Ներսիսի անուան և գաւազանաւորի ժառանգորդն է։ Ահաւասիկ այսօր ալ ընդհանուր ազգի համաձայն վըկայութեամբ կը հաստատուի վեց տարի առաջ դուշակածս։ Սրբազան նստուրբ Ներսէսը կը հրաւիրուի Լուսաւորչի հայրապետական Աթոռը բաղմելու։

Ես, որ հիւսիսային աշխարհին, հեռաւոր երկրի մէկ անկիւնը ընկած միակ Հայ մ'եմ օտարաց մէջ, սակայն իբրև հարազատ զաւակ Լուսաւորչեան կաթողիկէ եկեղեցւոյ, ի հեռուստ խանելով աղերսս իմ սիրելի ազգայնոցս բաղմաց ձայնի հետ՝ կը հայցեմ ի բարձրելոյն, որպէս զի բարեխօսութեամբ Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի, տացէ ցեր Նորընտիր Հայրապետին զօրութիւն և կարողութիւն կառավարելոյ իւր սիրած հօտը և Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին ամենայն արիութեամբ, իբրև հովիւ քաջ, որ զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց։

Ս. Զ. Սոլունեան

6 յունիսի 1884

ի Գլազով

Նահանգին Վիոթքայի

* * *

Գերապայծառ Սրբազան Տէր.

Այսօր Առաքելական ուղղափառ եկեղեցի Հայոց մեծաւ հանդիսիւ կատարէ զփառաւոր տօնախմբութիւն բազմերախտ Հայրապետին իւրոյ Մեծին Ներսիսի։ Այսօր դասք կղերականաց և երամք ժողովրդոց խնդ առեալ համակ ցընծան և բերկրին ի կատարումն հրաշափառ տօնին Մեծի Հայրապետին։

ԹԵՐԹՕՆ ՍԱՍԻՍԻ

(35)

ՖՕՐԹԻՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՕՊԷ

—o—

ԳԱՂՏՆԻՔ ՆՈՐ ՓԱՐԻԶԻ

—o—

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

—

ՍԱՏԱՆԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱԿԱՌՈՒԸ

Ժ.

կսկծանօք իւր խաղակիցը, Պ. տը Կօնտօ, որ խաղէն կորուստով ելնել չէր ուզեր։

— Նեղում կը ինդրեմ, սեպուհ, քիչ մը յոգնած եմ. բաց ասա, աւասիկ Պ. տը լա Բոշ-Բերիէրն, որ ճիշդ ժամանակին կը հասնի իմ տեղս բռնելու համար։

— Մեծաւ հաճութեամբ, պարոնայք, ըսաւ ամբոխին այն անդամն, որոյ անունը տրուած էր։

Պ. Գարատոդ տը Գօլօրատօ իւր աթոռն անոր տուաւ, և չմնացին մօտ դանուող խումբին մէջ գնաց խառնուիլ։

— Խաչ վկայ, Պըլամէրի բռնած ճանբան խիստ լաւ է, յարեց պճնասէրը. բարձր դասէ կին մը միշտ աղէկ կ'ո՞ռոնէ։

— Նստեցէք, պարոն, հարցուց Մարսէլ խիստ լրջօրէն, կը հաճի՞ք բացատրել ինձ այն ասուելիքը, զոր գործածեցիք։

— Բայց, պարոն, թոթովեց սիրուն պարոնը չփոթելով, ամեն ուրեք կը գործածուի։

— Ինդրեմ ըսէք թէ երբ. գիտէք որ Ամերիկայէ կը վերադառնամ, որով լաւ չեմ հասկնար փարիզեան մէկ քանի ասուելեանց նշանակութիւնն։

— Իմ ըսածս կը նշանակէ թէ խիստ հաճելի է։

— Բիւր շնորհակալութիւն, պարոն, ըսաւ Պ. տը Գօլօրատօ ցուրտ քաղաքավարութեամբ։

Ցետոյ թիկնաթոռի մը վրայ բազմեցաւ, զարդարկոտ Օսգար Պըլամէրէ երկու քայլ հեռի, և սկսաւ կարդալ լրագիր մը, զոր պճնասէրը թողլով, խոյս կուտար, և սապէս կը մրմռար.

— կը թուի՞ ինձ թէ այս Գալիֆորնիացին ինչ ինդրաց։

Շնորհալից երիտասարդն այնքան վարժ էր փոքրիկ թատրոններու և փոքրիկ լրագրերու մէջ գործածուած արկոտեան բարբառին, որքան Բէն–դը–Պլան թիարանի արկոտին։

Այնքան լաւ կը խօսէր սոյն փոխաբերական լեզուն, որ այլ եւս մոռցած էր ֆրանսերէնը. . . կոպտելագէս, պիտի ըսէր Պ. Պըլամէր։

Օրուան դիւցազնն ոտքի վրայ կեցած էր, կրնակը կրակարանին դարձուցած, արմուկը չմինէին կափարչին յենուցած, և մօրուսը հովին տուած. մօրուս մը որ սաթի պէս սեւ, և խնամօք սանտրուած էր. բայց սոյն մեծավայելուչ դրից հակառակ, կը նշմարուէր թէ խռովեալ էր։

Ամերիկացին կը նեղէր զայն։

Կարծես միմեանց անծանօթ երկու մարդոց մէջ եղեռնական հոսանք մը տեղի կ'ունենայ, որ, ըստ պարագայից, իրարու կը մօտեցնէ զանոնք, կամ իրարմէ կը հեռացնէ։

Նոյն իրիկուն, վանողական հոսանքն էր որ կը տիրէր։

Ցաղթականն որ, ինք իսկ առանց պատճառը դիտնալու շփոթեալ էր, լուիկ մեկնելու միջոց մը կը խորհէր, երբ Նորատին Էրնէսթ տը Կօնտօ, որ ճաշապարանօք կարմիր սրահէն կ'անցնէր, անոր խօսք ուղղելով ըսաւ.

— Օսգար, խաղալ կուգա՞ս. խոշոր Թրիկարն յիսուն հազար ֆրանգով սեղանին գլուխն անցեր է, և Լէյէն կը մրնէ դուքէն կ'ելնէ։

— Անկարելի է, սիրելիս, այս իրիկուն գործ ունիմ, ըսաւ Պ. Օսգար փքանալով։

— Ժամը մէկ (1) է, այս ատեն ինչ գործ կրնաս ունենալ։

— Գործս ժամը մէկ ու կէսին է. մէկը պիտի գայ և վար կոչել պիտի տայ զիս. մարդ ապուշ լինելու է որ այս պիսի պարագայներու մէջ սպասցնել տայ։

— Ա՛հ, հոմանոյշ մ'ա՞լ. ապահով եմ որ Տօն Ժիւանը պիտի դերազանցես, և հաղթ երեւը պիտի անցնիս (2)։

— Խաղի մէջ բաղդաւո՞ր եղիր, պարոն, յարեց Պ. տը Կօնտօ որդի, խօսքը Մարսէլի ուղղելով։

— Ընդհակառակն, պատասխանեց Գալիֆորնիացին. ձեր պարոն հայրն ալ ինձ խաղակից էր, և անոր ալ մէկ քանի լուդովիկեան ոսկի կորսնցնել տուի. բայց աւասիկ սա թերթը բարի լուր մը կուտայ ինձ, որ տխրութիւնս կը վարատէ։

— Արդեօք ձեր խաղաղականի արժէքդրոց գիները բարձրացե՞ր են Նիւ–Եօրքի Ֆօրսային մէջ, հարցուց Էրնէսթ աշխուժիւ։

Ցոյժ կը փափաքէր իւր հօր մեծափարթամ յաճախորդին հաճելի լինիլ, և շահադիտական լուրերու մէջ միայն կը փնտռէր լաւ լուրերն։

— Այդ չէ. կարդացի թէ Թէրէ-Հաուտ՝ ծովային դորձոց նախարարութեան հրամանաւ Ֆրանսա կոչուած է, և թէ այսօր վաղը Պրէսթ կ'սպասուի։

— Թէրէ-Հաու՞ է, կրկնեց Նորատի սեղանաւորն, որ նաւային գործոց անտեղեակ էր։

— Այո՛, Թէրէ-Հաու Ֆրէկաթ մ'է, որոյ նաւապետն է Պ. Բուլիկան, իմ բարեկամներս մին. տարի մ'առաջ Սան–Ֆրանչիսկոյի մէջ բաժնուեցայ իրմէ, և յոյժ ուրախ եմ որ փարիզի մէջ պիտի կրնամ տեսնել զայն։

— Մա՛հ, հարկաւ, մրմնջեց Էրնէսթ գաղտագողի զարդարկոտ Օսգարի նայելով։

— Վաղն իսկ ծովային գործոց նախարարութեան դիմելով պիտի հարցնեմ թէ սոյն ֆրէկաթն արդէն հասած է, և բարեկամիս հասցէն ալ պիտի առնում, յարեց Մարսէլ աչերը դիւցազնին վրայ յառելով։

Պ. Պըլամէր բաժնուած էր արդէն չմինէին քովէն, զոր նախ այնքան շնորհալից կերպով կը ծածկէր։

— Լաւ կը լինի, Էրնէսթ, յարեց շտապաւ, որ քեզ հետ դամ և Թրիկարը կողոպտենք. խաղի մէջ դուն ուրեք կը կորսնցնէ, որով կը փափաքիմ սոյն պատեհութիւնը ձեռքէ չփախցնել։

— Բայց ժամադրութիւն ունէիր.

— Ժամադրութիւնս Ֆելիսիի հետ էր. հիմա դեռ թատրոնը լինելու է. լուր կը ձգեմ իրեն որ ուղղակի Կրան–Սէն Երթայ, ես ալ ժամէ մը կ'երթամ կը դտնեմ զինք. սա ապուշ Թրիկարէն հինգ հարիւր լուդովիկեան ոսկի կապտել նայինք։

Եւ նորատի Կօնտօյի հետ գնացին ամբողջովին մնանկացնելու իրենց ընկերներէ մին, որոյ բաղդը բոլորովին անյաջող էր նոյն դիշեր։

Մարսէլ նորա հեռանալը դիտելով հանդերձ, մըրմընջեց։

— Ծանծաղամի՛տ, ստախօ՛ս և վա՛տ. աւասիկ այսպիսի մարդու մը համար է որ այդ կինն իւր պատիւն, իւր ամուսնոյն պատիւը պիտի զոհէ. ա՜հ, սոյն արիասիրտ Բուլիկանն ո՞րքան կը պաշտէր զայն. երբ Սան–Ֆրանչիսկո էի, անդադար անոր վրայ կը խօսէր ինձ և զայն տեսնել կը խորհէր միայն։

Բարէ՜, յարեց ոտքի վրայ ելնելով. պէտք է որ սոյն պատմութիւնը Տօմինիգի պատմելով, հաստատեմ թէ փարիզի մէջ բոլոր կանայք Սէսիլի չեն նմաներ. գիտեմ թէ պիտի պատասխանէ ինձ որ Պապուգ ես Բաբելոնի մէջ բազմաթիւ անհաւատարիմ կիներ տեսած, այսու հանդերձ այդ քաղաքը կործանած չէր։

(Շարունակելի)

(1) կէս դիշերէ մէկ ժամ վերջ։

(2) Տօն Ժիւան մեծին Մոլիէրի համանուն կատակերգութեան գլխաւոր դիւցազն է. Մոլիէր սոյն անձնաւորութիւնն իբրեւ չնականութեան տիպար կը ներկայացնէ. կ'ըսուի թէ այս մարդ հազար երեք կին սիրած եւ յետոյ թողած է։

Ծ. Թ.

տին, որ իրաւապէս կոչեցաւ Մեծն և Սուրբն ի դասս Սրբոց։ Ընդ նը-մին և այսօր տիրասէր հօտն, որ ընդ ծաղկեալ գաւազանաւ դորո-վագութ հովուապետիդ տոնէ և փառաբանէ զպաշտելի տօնախմբ-ութիւն Առաքելապատիւ Սրբազան Հօրդ, հայցելով օժանդակութիւն աղօթից և բարեխօսութեան ան-ուանակցին Ձերոյ, Սրբոյ Հօրն մե-ծոյ մեծին Ներսիսի, որոմ անուան և փառաց աջանաւորապէս ժառանգորդ եւ Ձերովք անօրինակ մեծագործու-թեամբք և արթուն հսկողութեամբ, երբեւ հովիւ քաջ, որ զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց։

Ընդ նոսին և ես, այսօր ի հե-ռուստ երբ ի մօտոյ, մատչելով ի համբոյր աջոյ Աստուածընտիր Սրբ-բազան Հօրդ՝ շնորհաւորեմ զփա-ռաւոր տօնախմբութիւն Ձեր, մաղ-թելով ի բոլոր սրտէ զերկարու-թիւն կենացդ մինչ ցիսորին. ծերու-թիւն կատարեալ առողջութեամբ և աջողութեամբ ի լուսաւորութիւն աղգի և ի պայծառութիւն ուղղա-փառ Սուրբ Եկեղեցւոյ։

Թէ և փափաքելի էր ինձ յոյժ անձամբ մատչիլ ի շնորհաւորու-թիւն փառաւոր տօնախմբութեան Սրբազան Հօրդ, սակայն տեղաւ-փոխութիւն գլխաւոր դանձարանին մերոյ ԱՍ-Ստեփանոսի ի Զաթալ-ճա խոյանդոտ եղեւ ինձ ի կատա-ռումն բաղձանաց, յայն սակս նե-ղողամիտ լինել հայցեմ։

Ցանձն առնելով զիս օժանդա-կութեան աղօթից Աստուածընտիր Սրբազան Հօրդ։

Մնամ կատարեալ յարգանօք
անձնանուէր և խոնարհ ծառայ
Սարգիսն Զատրիան Սարգիսեանց

24 յունիսի 1878 ամի
ի Զաթալճա
ի բանակին Ռուսական զօրաց

ՔԱՋԱԼԵՐԱԿԱՆ

—o—

Ազնիւ ընկերք Ս. Սահակեան Սանուց միութեան։

Այն սիրուն հանդէս ձեր, որ երեկ տեղի ունեցաւ՝ ներգործեց մեզ մեծ տպաւորութիւն, զոր ըստ արժանւոյն բացատրելոյ համար ժա-մերու պէտք կային, մինչդեռ ես ստիպեալ էի մի քանի բառերու մէջ բովանդակել իմ ծովացեալ զգա-ցումներ, մանաւանդ թէ կը տեսնէի ի սեղանակցաց բազուկք ևս՝ որք մի և նոյն տպաւորութեան ներքեւ ցանկային խօսիլ նոյն ցնծալի պա-հուն՝ որ այրքան շուտ անցաւ։

Եւ սակայն զգացմանցս առա-տութեան առչեւ չուզելով մնալ անտարբեր՝ կը դիմեմ գործնականի և ահա սոյն երկտողիւս պարտ ան-ձին համարիմ նախապէս իմ շնոր-հակալիքս յայտնել այն անարգա-մեծար պատուոյն համար, որով պատ-ուել զմեզ հաճեցայք, հրաւիրելով ի նախագահութիւն ամենապար-կեշտ ձեր սեղանոյն. այս պատիւ ուղղակի համարիմ այն ժողովրդ-եանս որոյ խոնարհ հովիւն կը գըտ-նուիմ սոյն պահուս, և որոյ յառաջ-դիմութեան համար միշտ բարախէ սիրտ իմ անկեղծ։

Երկրորդ, ներեցէք ինձ խնդ-րել ի ձէնջ, Ազնիւ ընկերք, որ ա-մեն կարելի ջանքն ու ճիգն չ'խը-նայէք յ'և ևս բարգաւաճութիւն Ս. Սահակեան Սանուց միութեան որ Սամաթիոյ մէջ կրնայ փայլիլ իր-բեւ ջահ լուսոյ և յուսոյ՝ որք միայն պիտի լինին սնունդ մտաց և սըր-տից նոր սերնդեան Սամաթիացւոց։

Ս. Սահակեան սանուց միու-թեան իւրաքանչիւր անդամք վառ-վըռուն, երբ քաջիկ իսկ տեղեակ էք պատմութեան և աւանդութեան ձեր նախնեաց փառաւոր անցելոյն՝ պարտիք և կոչում իսկ ունիք անա-դորոյն բազդին լքեալ թողած և կրակով այրած ու տոչորած Սամա-թիացւոց զաւակներէն պատրաստ-ել ու վերածնել ո՛չ միայն Սամա-թիացւոյն՝ այլև Աղգին ապագայն։ Ցայժամ և եթէ դուք մեծամեծս գործած պիտի լինիք, և ձեր ամե-նեցուն բաժինն պիտի լինի ժառան-գել զօրհնութիւնս ներկայից և ա-պագայից։

Ես լի եմ յուսով և հաստատ-եալս եմ հաւատով թէ՝ սոյն յայտարարութեամբս միանգամայն թարգման կանգնած կը լինիմ բո-վանդակ Սամաթիացւոց զգացմանց. Սամաթիացւոյն՝ որ երէկ բացորո-շապէս ցոյց տուաւ առ ընկերու-թիւնդ տածած անկեղծ համակ-րանքն, և որոյ համար խնդամիտ սրտիւ կը շնորհաւորեմ զձեզ։

Եթէ երէկի եղանակն սակաւ ինչ տիրեցոյց զձեզ՝ պէտք է սա-կայն քաջալերուիք, աղնիւ ընկերք, թէ ձեր առաջին փորձն թէև տխուր եղանակաւ հանդերձ յաջողութեամբ պսակեցաւ, պայ-ծառ եղանակաց մէջ ո՛չ միայն յա-ջողութեամբ՝ այլ և դաբնեօք պիտի պսակի։

Այսու խորհրդածութեամբ կը համարձակիմ յայտարարել Ս. Սա-հակեան Սանուց միութեան Աղնիւ և վառվռուն անդամոցդ թէ՝ Սա-մաթիացին այսուհետեւ իրաւունք ունի չատ բան սպասելու ձեր սի-րուն միութենէն, երբ մանաւանդ որպէս հաւատամ թէ՝ ի խղճէ կ'ըղ-դայ ձեզ օժանդակելու անհրաժեշտ պարտքն։

Ձեր դրամագլուխն միայն պիտի լինի հապարոն կամ և անշանչիր ջնա։

Եւ ես, որ ուխտած եմ ուր որ ալ գտնուիմ՝ հաստատուն կամօք և անձանձիր ջանիւք տընել յօգուտ Հայ եկեղեցւոյ և Աղգի, իմ խո-նարհ մաղթանաց լուին մրմունջներս սրտիս խորերէն ի բարձունս երկ-նից վերառաքեմ վասն բարգաւա-ճութեան և յաջողութեամբ տե-ւողութեան Ս. Սահակեան Սանուց ընկերութեանդ, և որոյ իւրաքան-չիւր Աղնիւ անդամներդ կ'ողջունեմ ողջունիւ սիրոյ և յարգանաց։

Խոնարհ ծառայ ի Քրիստոս
Գ. Վ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

18/30 Յունիս 1884
Սամաթիա

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տրապիզոն 16|28 յունիս 1884

. . . Խմբագիր Տէ՛ր,

Որովհետև Ձեր թղթակիցը երբ-կար ատենէ ի վեր բացակայ կը գտնուի քաղաքէս, պարտք համա-րեցի ինձ Տրապիզոնի ազգայնոց օրուան խնդրոց վրայ կարելի եղած տեղեկութիւնն հաղորդել պատ-ուարժան Մասեացդ. ընթերցողաց։ Թէ և չունենամ պատուարժան թղթակցիդ ճարտար գրիչն և հե-տեւաբար անկարող յատակ կերպով նկարագրելու, բայց գէթ ճշմար-տութենէ հեռանալ իմ գործ չպի-տի լինի։

Մեր օրուան խնդիրներն են 1884–85 ի տարեկան պ-ոգէն, վար-ժարանի վիճակը, և առաջնորդա-կան ընտրութիւն։ Եթէ պետու-թեանց խորհրդարանները երկը-տացոյցի վրայ վիճաբանելու մի-ջոցնին, չեն կարող անտես առ-նել քաղաքականութիւնը, մեր ազ-գային չրջանակին մէջ երկոցոյցի խնդիրը դրուած միջոցին, չէ կա-րելի որ վիճաբանութիւնը առանց կրթական խնդրոյն վերջանայ, և հետեւաբար կրթական և երկոտա-կան խնդիրներն մեզ համար ի բնէ անբաժանելի են։ Եւ ի՞նչ են Հա-յոց երկոտացոյցներն վերէն մինչ ի վար, կեդրոնէն մինչ յետին գիւ-ղակը. — Պատրիարքարանը, Պատ-րիարքին, գրագիրներուն, բարա-պաններուն ամսականները. — չատ չատ 50,000 զրուշ ալ յանուն դաս-տիարակութեան յատկացեալ գու-մար մը, որոյ երեսփոխանութենէ քուէարկուիլը ։ եօթը տարի առաջ դրեցին ազգային թերթերը, յորմէ հետէ ձայնը ձունը չկար. և ահա՛ յանկարծ այս չաթթ կը տեսնենք որ Ազգային ժողովոյ մէջ վերստին կը վիճաբանուի, առանց գիտնալու թէ ծանուցեալ գումարի աղբիւրն ո՞րն է, և ի՞նչ միջոցներով ի կիր պիտի արկանի։ Ի՛նչ և է, մենք այդ կէտին վրայ չենք կրնար աւելի ծանրանալ, մեր նպատակն չը չեղելու համար, մանաւանդ թէ, դաւառացիքս այդպիսի խորհրդա-րանական ձեւերու վրայ չատ բա-րակ չենք կրնար մաղել։

Տրապիզոնի Ազգ. պիւտճէն չատ պարզ է. — Տրապիզոն ցարդ Ա-ռաջնորդի ամսական չէ տուած, ինչպէս Սահմանադրութիւնը կը տրամադրէ, ուստի պիւտճէին մէջ այդ անունով գումար մը չկարդաց-ուիր, Առաջնորդարանի ներքին ծախսն չատ չնչին է, զի Հոդելոյս Մատթէոս Սրբազան խոհարանի ևս «ծախքեր չէ ծանրաբեռնած ազգ. սնտուկին վրայ, միայն սպասաւո-րի մը, գրագրի մը, թուղթի, յատկացնել, զի գէթ կէսը՝ այսինքն 250 ոսկին պարտուց տոկոսին և գլխավճարին պէտք է յատկացնել։ Արդ՝ ըսել է թէ մեր պիւտճէն գո-ցելու համար քանի որ միայն 250 ոսկի ունիմք, 550 ոսկւոյ կը կարո-տիմք։ — Ահա հոս է խնդրոյն վա-փուկ կէտը։

Տրապիզոնի մէջ առ նուազն 800 տուն հայ կը հաշուեն, և վարժա-րանը 550—650 երկսեռ աշակերտ կ'ուսնենայ։ Մենք ենթադրենք թէ միայն 600 աշակերտ կան, որոց 200ը բոլորովին անկարող աղքատ ծնողաց զաւակներ են, միթէ՝ դժուար է 400 աշակերտէ 550 լիրայի չափ տարեկան թոշակ ստանալ, որ մէն մի աշակերտի համար 137, 5 զրուշ ըսել է։ Ենթադրենք թէ մը-նացեալ 400 աշակերտներն ամբող-ջովին միջին դասու ժողովրդեան զաւակներ են՝ և ո՛չ հարուստներու։ Միջին դասու ո՞ր հայ ընտանիքն է որ ընտանեկան տարեկան ծախսուց համար առ նուազն վաթսուն ոսկի ծախսելու պարտաւորեալ չլինի։ արդ՝ եթէ մարդ մը կրնայ տարին 50—60 ոսկի ծախսել, միթէ՞ չկըր-նար 1 ու կէս ոսկին իւր զաւակաց կրթութեան համար տալ։ Սա մի այնպիսի հարցում է, որուն ո՛չ ոք կրնայ բացասական պատասխան տալ. թուաբանական հաշուոց վրայ հիմնեալ մի ճշմարտութիւն է սա, զոր ո՛չ ոք կարող է ժխտել։ Այս հաշիւները ընողներ չատ կան, տես-նամք թէ մեր քաղաքական և գա-ւառական ժողովները ի՞նչ պիտի ը-նեն, որոց դրասեղանին վրայ կը գտնուի այս խնդիր։ Ի՛նչ որոշման որ յանդին, մեք կը խոստանամք հրապարակել և ապացուցանել թէ Տրապիզոնի ազգ. մարմինք մինչեւ ո՞ր աստիճան կը գնահատեն ման-կանց դաստիարակութիւնը։

(Մնացեալը յետոյ)

ՀԱՅԵԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Կրթարանիս Տնօրինութիւնն պա-տիւ ունի ծանուցանելոյ Ձեր Ազնուա-թեան զի Ը. տարւոյ ընդհանուր հաշ-ցաքննութիւնք Ուսանողաց եւ ՈՒՍՈՒՄՆԱՒԱՐՏ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ պիտի բա-ցուին յառաջիկայ երեքշաբթի օր, ի 26 յունիսի, ըստ հետեւեալ կարգացուցին.

Յունիս 26, գշ. — Քրիստ. վար-դապետութիւն (Ա. Բ. Գ. եւ Դ. կարգ.). — Պատմ. Ս. Դրոց (Գ. եւ Գ. կարգաց. — Ուսումն Աւետարանի եւ Պատմ. Հայաստանեայց եկեղեցւոյ (Ե. կարգի). — Ուսումնաւարտ աշակերտաց՝ Պատմ. Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, Փիլիսոփայութիւն եւ Պատմ. Փի-լիսոփայութեան։

Յունիս 27, գշ. — Ազգ. Պատմու-թիւն, Բնակ. գիտութիւնք (Գ. Դ. եւ Ե. կարգաց). — Ուսումնաւարտ աշա-կերտաց՝ Բնակ. գիտութիւնք։

Յունիս 28, եշ. — Անգղերէն (Գ. Դ. եւ Ե. կարգաց). — Պատմ. ընդհա-նուր (Գ. եւ Դ. կարգաց). — Հաշ-ուողութիւն (Ա. կարգի). — Ուսումնա-ւարտ աշակերտաց՝ Անգղերէն լեզու եւ գրագիտութիւն։

Յունիս 29, ուր. — Թուրքերէն (Բ. Գ. Դ. եւ Ե. կարգաց). — Հայերէն (Ա. կարգի). — Ուսումնաւարտ աշակեր-տաց՝ Քաղաք. Տնտեսութիւն հանդերձ պատմութեամբ, Թուրքերէն լեզու եւ գրագիտութիւն։

Յունիս 30 շբ. — Պատմ. Հայ մա-նանագրութեան (Ե. կարգի). — Հա-մարողութիւն (Ա. Գ. եւ Դ. կարգաց). — Ուսումնաւարտ աշակերտաց՝ Պատմ. ընդհանուր եւ Ատեղագիտութիւն։

Յուլիս 1, կիր. — Հայերէն (Բ. Գ. Դ. եւ Ե. կարգաց). — Յունարէն (մաս-նաւորաց). — Ուսումնաւարտ աշա-կերտաց՝ տարերք Հելլեն լեզուի, Աշ-խարհագրութիւն եւ Տօմարակալու-թիւն։

Յուլիս 2, բշ. — Ֆրանսերէն (Ա. Բ. Գ. Դ. եւ Ե. կարգաց). — Ուսումնա-ւարտ աշակերտաց՝ Ֆրանսերէն լեզու եւ գրագիտութիւն։

Յուլիս 3, գշ. — Ուսողութիւն (Գ. Դ. եւ Ե. կարգաց). — Տիեզերագրու-թիւն (Ե. կարգի). — Աշխարհագրու-թիւն (Գ. կարգի). — Ուսումնաւարտ աշակերտաց՝ Ուսողութիւն եւ Ֆրան-սերէն։

Յուլիս 4, գշ. — Ազգ. պատմու-թիւն (Գ. եւ Դ. կարգաց). — Աշխար-հագրութիւն (Դ. կարգի). — Ընդհ. պատմութիւն եւ աշխարհագրութիւն (Ե. կարգի). — Ուսումնաւարտ աշա-կերտաց՝ Հայերէն լեզու եւ գրագի-տութիւն։

Մարմնամարզից համար յատուկ օր չէ սահմանուած. իսկ աշակերտաց զբ-ոսաշրջութիւնք, դեղեցկագրութիւնք, աշխարհագծութիւնք եւ այլ աշխա-տութիւնք ի տես կը մնան միշտ այցելու-ացս։

Քննութիւնք կը սկսին առաւօտեան ի ժամ 2 (ըստ Թուրքաց) եւ կը տեւեն մինչեւ 10՝ միայն 1 1|2 ժամ դադար լինելով ի կիսաւուր։

Տնօրինութիւնս պատիւ ունի յու-սալոյ ի ձեզ՝ թէ պիտի հաճիք խրա-խուսել զաշակերտութիւն Կրթարանիս Ձեր եւ Ձեր բարեկամաց ներկայու-թեամբ,

Որում մնամ ակնկալու-
ի 20 յունիսի Հիմնադիր–Տնօրէն
1884, Յօրթաքէօյ Ց. ԳՈՒՐԳԷՆ

Ա.Զ.Դ

Բարիզու բժիշկներէն Թօփհանէի պաշտօնի մէջ գտնուող Տօքթօր Ճէ-բահեան էֆէնտին Թօփհանէի Թռամ-վայի կայարանին դիմացը նոր բաց-ուած Գալաթիան Անտոն էֆէնտին գե-ղարանը երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը վեցէն մինչեւ ութ ձրի եւ ութէն մինչեւ տասնեւմէկ վճարմամբ հիւանդ պիտի դարմանէ։

Բժշկութեան, վիրաբուժութեան եւ մանկաբարձութենէ զատ տարափոխիկ (պլչկոզ) հիւանդութեանց ալ մասնա-ւոր աշխատութիւն ունենալը կ'իմա-ցընէ։

Ա.Զ.Դ

Կօզգա Լալէլի ճամբի մօտ Զուգուր Զէշմէ փողոցին մէջ գտնուող համա-նուն երկու սեռի բաղնիքն, որ իւր կանոնաւոր բարեկարգութեամբն արդէն ծանօթ է Հասարակութեան եւ միան-գամայն վկայեալ պատուաւոր անձե-ր. այս անգամ նորա տնօրէնն, որ հայազգի մ'է, հրաւէր կը կարդայ Պատ-ուարժան Հասարակութեան, որ ըստ առաջարկութեան բժշկաց, յաճախորդ-ներն աւելի եւս օգտեցնելու եւ գոհա-ցընելու համար՝ յիշեալ բաղնիքին մէջ Եւրոպական գրութեամբ չինել տուած է պաղ եւ տաք անուշ ջրով ոռոգող յատուկ լոգարաններ (տուշ, պանեօ), յորս յաճախորդք լուացուելով պիտի օգտին ֆիզիքապէս, առողջապահական ամենակարեւոր գործողութիւն մը կա-տարելով յանձինս։ 10—3

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

—o—

ԷԿԹՈՐ ՄԱԼՈՅ

—

ԸՆՏԱՆԵԶՈՒՐԿ

ՎԷՊ ՍՐՏԱԳՐԱՒ ԵՒ ՀՐԱՀԱՆԳԻՋ
ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՁԵՄԱՐԱՆՆԷ ՖՐԱՆՍԱԶԻ
Թարգմանութիւն Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆԻ

ՀԱՏՈՐ Ա.

Կը գտնուի Մասիսի գրասենեակն եւ ամեն հայ գրավաճառաց քով. եւս եւ Պահճէ գաւառ Ջրավաճառ Պօղոս եւ Ցակոբ աղանելոյն խանութները. գին 7 1|2 զրուշ։

Նոյն տեղերը կը վաճառուին նաեւ.

Սկզբունք Բարոյական Տնտեսութեան	6 զրշ.
Կարդը Մարդոյ Երդումը, 2 հատ.	12
Սամանոմիթեան Փաքէթ	6
Մարէլլոսի	7 1|2
Յերէլի ի Լոնդոն	7 1|2

ՏԱՆԸ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

կամ

ՀԱՐԻՒՐ ՀԱՐՅՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Աշխատասիրեաց Մինաս Աբէկեան

—o—

Ով որ կ'ուզէ ժառանգական, Առեւտրական և Դատաստանական գաղտնեաց անմիջապէս վերահասու ըլալ, թող հաճի սոյն գիրքը ընտ-ռնուլ, որ տան մը համար ան-հրաժեշտ պիտանի է, և առօրեայ պատահական ամենակարեւոր գոր-ծոց և այլոց նկատմամբ հարցում-ներ կը պարունակէ հանդերձ պա-տասխանեօք։

Կը ծախսուի ամեն հայ գրավա-ճառաց և Թղթավաճառ Մ. Զարե-հի և Սուճի Պօղոս աղայի քով ի գին 3 զրշ։

ՃԱՇԱԿ

ԱՐԴԻ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ծաղկաքաղ յաչխարհիկ լեզուէ
Բ. Տէրտէրոնէն, ֆոֆիեալ և իւիտ
ճոխացեալ

Հանդերձ
Պատմական, կենսագրական, Դիցաբա-նական եւ այլ ծանօթութեամբք

Աշխատասիրութեամբ Ա. ՊԻՊԷՌՃԵԱՆԻ

Ա. Մասը հրատարակուեցաւ և կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճա-ռաց քով, Բերա, Վայսի դրատու-նը. Պոլիս, Պահճէ-գաւառ, Սուճի Պօղոս աղայի խանութն և Պ. Թռ-բոսեանի Թղթավաճառատունը։

Կեդրոնատեղին է Ակոբեան խան թիւ 14, Եւրոպական գրատունը։ հեղինակին քով։ Գինն է 5 զրուշ։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՊԱՏՈՒԱՍՏՄԱՆ

Հեղինակ

ՏՈՒԲՈ· Տ· Ս· ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

Բազմահմուտ Տոքթորը մարդկային պատուաստման և ծաղկի հիւանդութեան վրայ կը խօսի իւր այս երկասիրութեան մէջ, որ մաքուր թղթի վրայ տպագրուած և բազմաթիւ լուսանկար և փորագրեալ պատկերներով զարդարուած է։ Այս գեղեցիկ մատեանն, որոյ գինը 35 ղրուշ է, կը վաճառուի Պոլիս, Գաֆֆեան գրատունը, Ղալաթիա, Յակոբ Արշակ էֆէնտիի թղթավաճառանոցն, և Բերա, Լորէնց և Քէյլ գրատունը։

ԿԻՒԼՏԷՊԷԹԻ ԱՍՄԱՐ

(Փունջ Երկոց)

ԳԸՍՄԸ ԵՎՎԷԼ — ՄԱՍՆ Ա·

Գրէց Լ· հասուցեց Ս· Մ· Գասապեան Ակնցի

Տպագր· Արամեան

Օսմանեան լեզուն նոր ուսանողաց ախորժելի եւ միանգամայն դիւրուսոյց ընելու համար տաճկերէն եւ տարբեր լեզուներէ թարգմանաբար հաւաքեալ հաճելնաւոր մատենադրութեանց հաւաքածոյ մ'է, որ կը պարունակէ կրօնական, բարոյական, գիտական, նկարագրական եւ պատմական հատուածք, առածանի, հանելուկք, քերթուածք, տոմսակք, նամակք, աղերսագիրք, եւն· եւն·։

Ամբողջ գործը դասերու բաժնուած է, որոց դիւրաքանչիւրն ունի ի ներքոյ իւր բառարանիկն, յորում նշանակուած են Արաբերէն եւ Պարս· բառերն իրենց հոլովներով՝ հանդէպ ունենալով իրենց Հայերէն նշանակութիւնքն, եւ ի հարկին Հայատառ հնչմունք։

Կը ծախուի 5 ղրուշ բոլոր գրավաճառաց քով եւ Արամեան տպարանի։

ԻԼԱՆ

(Օրման վէ մէտալին մէճլիսինտէն)

Գուլղար տաղը մատէնի հասըլաթընտան էլի պին էքի եիւզ էլլի պիր տիրհէմ սիմ իլէ իւչ եիւզ էլլի պիր եէնի տիրհէմ ալմուն պիլ միւզայէտե ֆիրուլմի օլունաճաղընտան իչպու հազիրանը բուսինին եիրմի սէքիզնենի բէնճէնպիհ կիւնի նիհայէթի սաալի սէքիզտէ գաբարը գալմասի վերիլէճէնինտէն թալիպ օլանլարը վագիթ մէղքիւրէ գաաար տէբօղիմօ վէ եա միլիթէպեր քէֆիլէրիյէ Օրման վէ Մէհատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

21 Հազիրան 1300

ՎԻԻՊԱԿՈՒ· — Մեր երէկի թուով հրատարակած «Գիտութիւն, Հաւատք, Մարդկութիւն» վերնագրով յօդուածին մէջ քանի մը տպագրական վրիպակներ սպրդած են, զորս կը փութանք ուղղել։ Բ· սիւնակ 12րդ տող «գիտնալ իր» բառը պէտք է լինի «գետնալիր»։ Նոյնպէս Գ· սիւնակ 60րդ տող «պատարագի» բառը պէտք է կարդալ «Պատրիարքի»։

Իսկ առաջին երեսն Օրիորդ Մարի Նուարդի մահը ծանուցանող հատուածին մէջ «ի հասակի 20 ամաց» խօսքը պիտի լինի «ի հասակի 30 ամաց»։

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՃ

ԸՆԴ ԴԷԼ ԱՆԳԼԷՍ, Կ· Պոլսոյ Լ Օրէասյէ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ·

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալլանս	2,000	Լէքսանդր	4,500
Անճէլ	3,000	Մէրէկ	4,300
Արէս	1,300	Մարպին	2,500
Պասանս	3,500	Մէլզ	2,000
Պորտին	2,200	Նէր	2,000
Պրավզ	2,000	Օրէլզ	5,000
Գէյր	2,600	Օրլանդ	3,000
Գուլէթ	2,500	Օտրանդ	4,500
Գամբ	2,100	Օտտ	2,000
Գատ	2,000	Բուլէթէ	1,200
Գամ	2,700	Բուլէր	3,200
Տէտ	2,500	Բանդէր	1,700
Տոֆնս	1,800	Քէտ	2,800
Տրատ	2,600	Ռիւլէտ	4,400
Էրատ	2,600	Ռինալտ	3,200
Ֆուլտն	800	Ռուլզ	3,000
Ֆէտ	1,700	Ռամնս	5,500
Ֆլանկլին	1,600	Ռոզ	3,300
Կուլէյ	3,500	Սուէրս	4,000
Կէրանս	2,200	Սքիֆ	2,000
Կոզ	1,800	Սէլէյ	2,000
Կրոֆտս	2,200	Սոբէնտ	4,300
Հանկ		Թոմաս	1,200
Հէրս	2,000	Թ· Ո-էլզն	3,000
Հէրոլիս	3,000	Թիլէր	1,300
Հէ-մրեդ	1,200	Թուլզս	2,800
Ճէնս	2,300	Ռոնդս	3,600
Քիլս	2,000	Եէրս	3,600
Քոզնս	2,200	Զէրտ	1,000
Լէս	2,000	Զէրս	140

Բուլէրմ չոգենաւն, Լիվրբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով եւ ի մօտոյ Օտէսա պիտի ուղեւորի։

Քոլնս չոգենաւը Անգլիոյ մէջ բեռ կ'առնու Կ· Պոլսոյ եւ Օտէսայի համար։

Ուղեւորներու համար ամեն պէտքերուն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ Գործակալ

Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միսէթ խան Ղալաթիա։

ԲԱԲԱՑԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔԷՐԻ, ՄԷՍԷՐԻՔԷՆԻ Լ Օրէասյէ ԴԷՊ· կանոնաւորապէս քանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ա· յ· Սոֆիա	3,000	Պրքա
Աբարտ	2,300	Ռոմբրա
Աբէտաֆա	2,500	Քրուիքշանք
Լատնա	2,500	Ուիլքս
Մաոէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուտէլա	2,800	Ֆոթբրճիլ

Ա· յ· Սոֆիա չոգենաւն Օտէսայէն ասաս։

Այս չոգենաւը կին կամաւորներ առնուն։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ·

Գործակալ

ԳԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ ամեն տարի մեկնիլ կը բռնի Լիվրբուլ Լ Մէնչեսթրիսի ԴԷՊ·

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանթ	7,000	Իրլանտ	3,000
Աբլա	3,000	Մոբոտս	2,500
Ալբէրթ	3,000	Նանթ	2,500
Պոգնիա	4,600	Բավանիա	5,000
Պոռնվէա	3,300	Բրիտանիա	3,200
Պալեստ	2,500	Բալթիք	3,000
Պէնինշ Քասթլ	1,200	Սէրվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սէրդիա	4,600
Քոպենհակոն	4,700	Սարպեդոն	3,000
Շէրդոնիա	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվոնա	2,500	Սիրիա	3,000
Կալիֆ	4,000	Թրինիդատ	3,000
Քէոտ	2,300	Թրինիդատ	3,500
Մոնթրէալ	3,000		

Քէոտ չոգենաւը, Նաւ· Ճօնէս, Լիվրբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Սատարագրեալս արտօնութիւն ունի ճանապարհ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսթընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն պէտքերուն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Մէհէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնաք Ֆրէտ· Լէյլանտ եւ ընկ· Լիվրբուլ

Գործակալներնիս·

Կ· Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն·

Ճիպրալդար, Պ· Պ· Քարվըր Եղբարք·

Ալեքսանդրիա, Կ· Լ· Վահման եւ ընկ·

Մալդա, Ա· Քամիլիերի·

Շիրա, Ա· Մ· Մավրոկօրտատոյ·

Զմիւռնիա, Պ Ուիդոլ եւ ընկ·

Ն· ԲԱՖԻ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մէրսէլէյէ Լ Բոմբէյ ԴԷՊ· կանոնաւորապէս քանող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի Լ արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալք, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈՒԹԷ ԲԸՊՈՒԼ

Մոսհանէ փողոց, թիւ 141

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

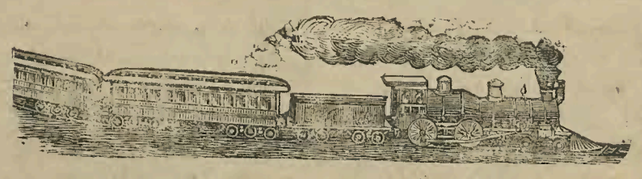

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ· ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՇԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Մկ·ե·լ 26 Մայիս (Ն· Տ·) 1884, Ինչ-ոյնոր դնօրէնութիւն

Կ· ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՇԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60	62	64	66
	Աջատոյ												Իրիկուն												
Կ· Պոլիս	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 49	1 49	2 21	2 58	3 27	4 3	4 34	5 10	5 39	6 12	6 32	7	7 30
Գում-գաբու	6 28	7	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12	1	2	2 32	3 9	3 38	4 14	4 45	5 21	5 50	6 23	6 42	7 11	7 41
Եէնի-գաբու				7 57		8 58			10 34	10 53	11 32	12 4	1 3	2 4	2 36	3 13	3 42	4 18	4 49	5 25	5 54	6 28		7 15	7 46
Տավուտ փաշա				8					10 37	10 56	11 35	12 7	1 6	2 7	2 39		3 45		4 52		5 57	6 31		7 18	7 49
Սամաթիա				8 6		9 4			10 42	11 1	11 40	12 12	1 11	2 12	2 44	3 19	3 50	4 24	4 57	5 31	6 2	6 36		7 23	7 54
Եէտի-գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 14	2 17	2 47	3 24	3 53	4 30	5	5 37	6 5	6 39	6 52	7 26	7 59
Մաքրիգիւղ	6 48	7 23	8	8 24		9 22			10 58		11 58			2 29		3 36		4 42		5 49			7 6		8 10
Ա· յ-Սթէֆանոս		7 33	8 14	8 34		9 32			11 8		12 9			2 39		3 46		4 52		5 59			7 18		
Քիւչիւք-Զէքմէճէ			8 25								12 18												7 27		

ՔԻՒՇԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ· ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	65	1	67
	Աջատոյ											Իրիկուն												
Քիւչիւք-Զէքմէճէ			7 1											1 40									6 38	
Ա·յ-Սթէֆանոս			7 12	7 45		8 44		9 38			11 20			1 51		2 58		4 4		5 11		6 27	6 51	
Մաքրիգիւղ	6	6 55	7 24	7 57		8 55		9 49			11 31			2 3		3 9		4 15		5 22		6 38	7 5	
Եէտի-գուլէ	6 13	7 8	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	1 15	1 44	2 16	2 52	3 22	3 58	4 29	5 5	5 36	6 12	6 53	7 26	7 58
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41		10 16	11 16	11 48	1 19	1 48	2 20	2 56	3 26	4 2	4 33	5 9	5 40		6 57		8 2
Տավուտ փաշա	6 22	7 17	7 46		8 47		9 46		10 21	11 21	11 53	1 24	1 53	2 25	3 2	3 31	4 7	4 38	5 14			7 2		8 7
Եէնի-գարու	6 25	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49		10 24	11 24	11 56	1 27	1 56	2 28	3 5	3 34	4 10	4 41	5 17	5 46		7 5		8 10
Գում-գարու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 32	2 1	2 33	3 10	3 39	4 15	4 46	5 22	5 51	6 23	7 10	7 40	8 15
Կ· Պոլիս	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 41	2 10	2 42	3 19	3 48	4 24	4 55	5 31	6	6 31	7 20	7 50	8 24

1. Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ —2. Ուրբաթ եւ կիրակի օրերը 26 թիւ կառախումբն մինչեւ Քիւչիւք-Զէքմէճէ պիտի երթայ Ֆլորիա հանդիպելով· Ա·յ-Սթէֆանոյէն պիտի մեկնի երեկոյեան ժամ 2. 40ին եւ Քիւչիւք-Զէքմէճէէն պիտի վերադառնայ ժամ 4. 55ին Ա·յ-Սթէֆանոյ երթալու համար, ուր 61 թիւ կառախմբին հետ պիտի հաղորդակցի։ — — Ուրբաթ եւ կիրակի օրերը 20 թիւ կառախումբը Ֆլորիա պիտի հանդիպի։

ՖՐԷՏ· ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բռնի Լիվրբուլ եւ Աբերտիլեյ ԴԷՊ·

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալբերտ	2,300	Ֆոլկնեան	3,700
Աւլոնեան	2,500	Ֆլոտիլեան	3,700
Անդալուզեան	2,500	Ֆլոտիլ	3 700
Ամինեան	2,500	Իպերեան	3,500
Աբոսեան	3,700	Իւլիէրեան	3,500
Պալմիրեան	6,000	Իսպրեան	3,500
Պուլիտիեան	6,000	Լէսլիեան	2,200
Քոմրիեան	800	Լիլիսլեան	2,500
Սորենեան	2,000	Լէսլան	800
Տոլոյ	700	Օքսֆորդ	700
Եգիպտիեան	3,700	Բերլիեան	3,800
Ֆոլկան	3,700	Վալենսիեան	6,800
Ֆուլերեան	3,700	Վէրճինեան	6,800

Ալճիրիան չոգենաւը, Նաւապետ Լաուրանսն, Լիվրբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Շաբաթական չոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվրբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ սատարագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն պէտքերուն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Մէհէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնաք Ֆրէտ· Լէյլանտ եւ ընկ· Լիվրբուլ

Գործակալներնիս·

Կ· Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն·

Ճիպրալթար, Պ· Պ· Քարվըր Եղբարք·

Ալեքսանդրիա, Կ· Լ· Վահման եւ ընկ·

Մալթա, Ա· Քամիլիերի·

Շիրա, Ա· Մ· Մավրոկօրտատոյ·

Զմիւռնիա, Պ Ուիդոլ եւ ընկ·

Ն· ԲԱՖԻ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մէրսէլէյէ Լ Բոմբէյ ԴԷՊ· կանոնաւորապէս քանող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի Լ արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալք, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈՒԹԷ ԲԸՊՈՒԼ

Մոսհանէ փողոց, թիւ 141

VICHY

ՎԻՇԻ

Վիշի, Փուիլ 22 Պուլոր, Մարմարիոն·

GRANDE GRILE· — Աշխարհի տակաւրութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք լեարդի եւ փայծաղի, խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար եւայլն։

HOPITAL· — Պարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք ստամոքսի, ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CÉLESTINS· — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ եւ միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց—միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE· —Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց—միզական։

Ազդուրին անունը պէտք է փնտռել հիվերուն քարսիլին վրայ։

Պօլսոյ ամեն դեղագործաց եւ դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔԷՐԻ Եւ ՄԷՍԷՐԻՔԷՆԻ ԴԷՊ· քանող ըդգենատ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ոլէրէ	3,000
Ֆորս	4,000	Նեէրէ	3,000
Օսմանլէ	4,000	Բէրա	3,000
Սեսոստրիս	3,250	Ադրանդէ	1,700
Թէպէ	3,250	Լոդէս	800
Մակոլա	3,250	Օլինդա	800
Մարէոմէ	3,250	Սեսիլ	700

Բէրա չոգ· նաւ· Ֆորէսթը, յուլիս 14ին Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ չոգենաւք չքեղապէս արդարուած են ճանապարհներու համար։

Դիմել առ Յ· Թ· ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ·

Գործակատար

Մէյտանլըգ փողոց, Պոլիս

Ցնօրէնութիւն, Լիվրբուլ,

ՅԷԷՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ·

34, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվրբուլ

Գործակալներնիս

Ալեքսանդրիա	Ռ· Ճ· Մոս եւ Ընկ·
Ալժէ	Լ· տը Լաքրուա
Պէրութ	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ·
Կ· Պոլիս	Ճ· Վ· Ուիթոլ եւ Ընկ·
Դարդանէլ	Լ· Կրէչ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոսի եւ Ընկ·
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ·
Զմիւռնիա	Ռ· Ուիթոլ եւ Ընկ·
Շիրա	Ն· Ռ· Բէզրոբուլոյ

ՔՈՒԻՆ

Անդլիական ընկերութիւն Ապահովութեան հրդեհի դէմ

Գիներու եւ այլ տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ

Յ· Թ· ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ·

Կ· Պոլիս, Մէյտանլըգ փողոց

կամ Ղալաթիա, Ատա խան թիւ 9։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 26 յունիս·

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

(Օսմ· ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, ղրշ·		110,00 առ Անգլ· լիր·
Ֆարիզ 3 » Ֆր·	22,92 1/2	առ Օսմ· լիր·

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմ· Ֆոնս· զոյուեցաւ	8,23
բացուեցաւ	8,21 1/2
կէս օրին	8,21 1/2
Եգիպտ· միացք· բաց· ոսկի	63,25
Բուսմէլիի երկաթուղի	43,
	Անգլ· լիր
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3,18
» Օթթոման	3,23
Կ· Պոլսոյ Պանքան	5,15
Քրէտի ժէնէրալ 6%	Օսմ· լիր 7.15
Փոխ· 1863 (Մուլ--) 6%	Ֆր· 54,
» 1865 » 6%	43,50
» 1869 (Բինար) 6%	45,50
» 1872 (Պոն տիւ Թրէզոր)	16,25
» 1873 (Բինար) 6%	33,50
Լաւրիում	80
Թրամուայ Օսմ· լիր	290
Թղթադրամ	2700
Հէվալէսիդ	7 1/2
Բէրօր	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 7 յուլիս

Անգլ· Ֆոնս·	100
Օսմ· »	7 3/4
Փոխ· 1865	10 1/8
» 1869	9
» 1871	65 3/4
» 1872	15
» 1873	8
» 1877	77 3/4
Ֆանք Օթթոման	13 3/4
Ռուս· փոխ· 73ի	90
Եգիպտ· միացեալ	87 3/4
» արտօնաւոր	81 7/8
Տայրա Սանիէ	57 1/2
Փոխ· Ռուշիլա	82
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	,
	Փարիզ 7 յուլիս·
Գաղղ· Ֆոնս· 3 0/0	76,
» » 4 1/2 0/0	106·62 1/2
Օսմ· Ֆոնս·	7, 72 1/2
Փոխ· 1865 Ֆր·	00
» 1869	44
» 1873	40,
Օսմ· Երկաթուղի	42
» Բէժիի բաժնեթուղթք	539 37 1/2
Ֆանք Օթթոման (գ· կ·)	693,75
Քրէտի Լիոնէ (գ· կ·)	541 25
Ռուս· փոխ· 5 առ 0/0(1877)	95 3/4
Իտալ· Ֆոնս·	92,70
Եգիպտ· միացեալ	292 50
Փոխանակագիր Լոնտրայի վրայ	25,19
	Վիէննա 7 յուլիս·
Փոխ· Լոնտրայի վրայ	122,
Բուսմէլիի երկաթուղի	20,40

ԿԷՍ ՕՐ 4,21